

מסורת הש"ס

(א) [רש"ש מח"ו],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והא מדתני
טו' שמע מינה שמועיה
למ"ק:

רבי נחמיה אומר במקומן. אם חזרו למקומן יאכלו אבל שלא במקומן כל זמן שהן חוץ לתחום לא יאכלו: מאי במקומן. דשרי רבי נחמיה היכי חזרו: אי נימא. אפילו במזיד דחשיב ליה אנוסין והוי כהוציאיהו נכרים והחזירוהו: והסניא. אחריתי

נחמיה אמרי לעולם אסורין כו': אלא לאו. על כרחך האי במקומן בשוגג קאמר מכלל דת"ק אף במזיד שרי היכא דחזרו ותרתי קולי אית ליה: והסורי מחסרה כו' שלא במקומן. שלא חזרו הוא דבמזיד לא יאכלו אם יאלו במזיד אבל חזרו במקומן (וזהו) למימר. האי בשוגג יאכלו במזיד לא יאכלו דקאמר אשלא במקומן אינו כן אלא אמקומן איתמר דאם חזרו למקומן בשוגג יאכלו אם במזיד לא יאכלו ות"ק אית ליה דרב פפא: לא במזיד. אפי' במקומן למ"ק אסור ומתני' לא מחסר' אלא דקדמני דלא איירי תנא קמא בחזרה כלל ורבי נחמיה אשלא במקומן אתא ללשוני' דקאמר תנא קמא שוגג יאכלו ואתא רבי נחמיה למימר האי חילוק דיהבט צין שוגג למזיד לאו אשלא במקומן איתמר אלא במקומן והכי קאמר ר' נחמיה חזרו במקומן יאכלו בזהאי שוגג דקאמרת אבל שלא במקומן אפילו בשוגג לא יאכלו: והא מדסי'. דהך אחריתי לעולם אסורין כו' מכלל דבתרמי פליגי ותנא קמא במזיד במקומן נמי שרי דאי חדא קולא הוא דמיקל ור' נחמיה דההוא הוא דפליג הכי איצטוי ליה למיתני דתני בקמייתא במקומן יאכלו שלא במקומן לא יאכלו ואנא ידענא דאשוגג דשרי תנא קמא שלא במקומן קאתא רבי נחמיה למימר הא דשוגג דשרי במקומן הוא דשרי שלא במקומן לא ומדתנא לעולם אסורין עד שיחזרו שוגגין שמע מינה ^(א) לת"ק דשרי היכא דאיכא חדא להמירא כגון שוגג שלא במקומן או מזיד במקומן כיון דאיכא חדא לטיבותא וקאמר רבי נחמיה לעולם אסורים עד דאיכא תרתי להמירא שוגג ובמקומן ולעולם תנאי היא: פסיקא צינונים. דרך הליכתו של אדם אמה: שבת בצקעה. יש לו

ממקומו אלפים אמה לכל רוח: והקיפוא נכרים מחיזות בשבת. ולדירה כגון שהקיפוא לדור בתוכה דאי לאו הכי ציותר מצית סאתים לא משתמירא לטלטולי דה אלא ד' אמות: מהלך זה אלפים. דלא מהני ליה הך מחיזות להיותה לו כד' אמות דכי אמרינן [ע"ב] כל הבית כולו כד' אמות היכא דשבת באויר מחיזות מצעוד יוס אבל הכא דבשעת שציתה לא הוו מחיזות לא ואפי' לרבנן גמליאל דאמר [נא:] כהוציאיהו נכרים ונתנוהו צדיר או צסחר דלע"ג דלא שבת באויר מחיזות נעשית לו כארבע אמות ומהלך את כולה התם הוא דמי שהוציאיהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיזות כארבע אמות אלא אם כן שבת באוירן ותדע דהא רב הונא וסייא בר רב תלמידי דרב מינה ואמר רב [ע"ב] הלכה כרבנן גמליאל צדיר וסחר והכא אסרי כשמואל ובמתני' נמי הכי חנן לקמן צפ' כיצד מעבדין (דף סא.). ומווד שאלמו נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדתו כלה צמערה אינה לו כארבע אמות ואילו הוציאיהו נכרים ונתנוהו זה מהלך את כולה והא צדרי הכל היא: ומטלטל צנונא. אפי' חוץ לאלפים שאין לו רשות להלך מותר לטלטל ע"י זריקה כלומר מותר לזרוק שם דקיימא לן [לעיל ב.]. מחיזה העשויה בשבת שמה מחיזה וממילא שמעינן דבתוך אלפים מטלטל כדרכו דהא מחיזות נינהו: ומטלטל בארבע אמות. כאילו לא היתה שם מחיזה וטפי מארבע לא ואפילו צזריקה דלא שני לן צין טלטול כי אורחיה לטלטול דזריקה אלא במקום שמותר לטלטל ואסור להלך כגון מתוך התחום לחוץ התחום אבל במקום שהוא מותר להלך אי שרי לטלטל צזריקה שרי נמי לטלטל כי אורחיה ואי אסיר תרוייהו אסירי ויזין דאסר ליה רב הונא לטלטל צאלפים שלו אפילו זריקה נמי אסור וטעמא מפרש ואזיל: ומקשינן לרב הונא ונטלטל צנונא. ואפילו חוץ לאלפים ע"י זריקה דהא קיימא לן מחיזה הנעשית בשבת מחיזה היא צפ"צ (לעיל ב.) ונהי דלחיה לא מצי אזיל כיון דלא שבת באוירה לא הוי ליה כארבע אמות אבל מכל מקום מחיזות נינהו: שמה ימשך אחר חפצו. חוץ לאלפים הלכך גזרינן טלטול צזריקה אטו הילוך: צאלפים מיהם. שהוא מותר להלך בהן וליכא למיגזר בהו משום שמה ימשך אחר חפצו ניטלטל כי אורחיה טלטול גמור וכל שכן זריקה דהא מחיזות מעלייתא נינהו. ומשני כיון דחוץ לאלפים אסור לטלטל אפילו צזריקה משום שמה ימשך אחר חפצו וכל שכן כי אורחיה דהא אין יכול להלך שם וללטלטל מיתסר נמי צאלפים משום דהוי אלפים דליה נפרצינן לחוץ לאלפים דאסירי ליה משום גזרה שמה ימשך דהא אין הפסך ציניהן והויא מחיזה הנפרצת צמלוואה למקום האסור לה: ומטלטל צאלפים. אפילו כי אורחיה וחוץ לאלפים לא אפילו צזריקה: לא כרב נחמן ולא כרב הונא. ומה נפשך אי גזר שמה ימשך אפילו אלפים ניתסרו משום מחיזה הנפרצת למקום האסור לה ואי לא גזר שמה ימשך לטלטל חוץ לאלפים צזריקה: עליה דשמואל. דרב נחמן משמיה דשמואל אמרה: דסניא כוויסי. דלא גזרינן שמה ימשך:

מי שהוציאואוהו פרק רביעי עירובין

מב. עין משפט

מבבב דתנא קמא במזיד נמי שרי. נראה דהלכתא כתנא קמא ואף על גב דקיימא לן משנת רבי אליעזר קב ונקי הכא לא קיימא לן כוותיה אלא כרבנן כיון דסבב רב פפא כרבנן ואף בשוגג שלא במקומן נראה דהלכתא כת"ק דשרי מדקאמרינן במזיד במקומן כולי עלמא לא פליגי דאסור כי פליגי בשוגג שלא במקומן ואם כן דרב פפא דשרי במזיד במקומן כ"ש דשרי בשוגג שלא במקומן ועוד דקיימא לן דלא קנסין שוגג אטו מזיד לא צדאורייתא ולא צדרבנן מיהו על כרחך הא דאסר ראב"י שוגג שלא במקומן לאו משום דקנים שוגג אטו מזיד דהא במקומן לא קנים שוגג אטו מזיד אלא משום כיון דאין להן אלא ארבע אמות גזרינן דילמא אתי להוציאן חוץ לארבע אמותיהן וכן איתא צירושלמי דקאמר ר' נחמיה דאמר עד שיחזרו למקומן שוגגין אחיא כר"מ דאמר המבשל בשבת בשוגג יאכל ואף ע"ג דהבא צצציל ישראל זה מותר לישראל אחר ואמרינן לקמן (דף מז.): דחפצי נכרים קונין שציתה ולא גזרינן שמה יוציא חוץ לעיר יש לחלק צין עיר לארבע אמות ועוד דכשנעשה ע"י נכרי לא התמיירו ועוד הא דחפצי נכרי קונין שציתה היינו דגזרו צעלים דנכרים אטו צעלים דישראל ומשום הכי לא גזרינן שמה יוציא דלא גזרינן גזירה לגזירה: ו**צבצריים** שהקיפוא מחיצות. צירושלמי מוקי לה כרבי יהושע ומהיו צקונט' פי' דאתיא נמי כר"ג דאמר נתנוהו צדיר או צסחר מהלך את כולה ואע"י דלא שבת באויר מחיזות מצעוד יוס דלא הקילו חכמים אלא התם דאין לו אלא ארבע אמות אבל הכא דיט לא אלפים לא הקילו: ו**צמצימצי** בבולה ע"י זריקה. נראה לר"י דאף תוך אלפים מטלטל ע"י זריקה אבל כי אורחיה אינו מטלטל אלא ארבע אמות דלענין טלטול כי אורחיה נפרצה למקום האסור לה: **וניצימצימצי** בבולה ע"י זריקה. אע"ג דרב הונא אית ליה צקוף פ"ק (דף ז'). דשבת גזרמת והכא נאסר בתחילת שבת לא דמי לכהא דרב הונא מודה במחיזה גמורה העשויה בשבת דשמה מחיזה: לא

אמות דכי אמרינן [ע"ב] כל הבית כולו כד' אמות היכא דשבת באויר מחיזות מצעוד יוס אבל הכא דבשעת שציתה לא הוו מחיזות לא ואפי' לרבנן גמליאל דאמר [נא:] כהוציאיהו נכרים ונתנוהו צדיר או צסחר דלע"ג דלא שבת באויר מחיזות נעשית לו כארבע אמות ומהלך את כולה התם הוא דמי שהוציאיהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות הקילו חכמים אכלו להיות לו היקף מחיזות כארבע אמות אלא אם כן שבת באוירן ותדע דהא רב הונא וסייא בר רב תלמידי דרב מינה ואמר רב [ע"ב] הלכה כרבנן גמליאל צדיר וסחר והכא אסרי כשמואל ובמתני' נמי הכי חנן לקמן צפ' כיצד מעבדין (דף סא.). ומווד שאלמו נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדתו כלה צמערה אינה לו כארבע אמות ואילו הוציאיהו נכרים ונתנוהו זה מהלך את כולה והא צדרי הכל היא: ומטלטל צנונא. אפי' חוץ לאלפים שאין לו רשות להלך מותר לטלטל ע"י זריקה כלומר מותר לזרוק שם דקיימא לן [לעיל ב.]. מחיזה העשויה בשבת שמה מחיזה וממילא שמעינן דבתוך אלפים מטלטל כדרכו דהא מחיזות נינהו: ומטלטל בארבע אמות. כאילו לא היתה שם מחיזה וטפי מארבע לא ואפילו צזריקה דלא שני לן צין טלטול כי אורחיה לטלטול דזריקה אלא במקום שמותר לטלטל ואסור להלך כגון מתוך התחום לחוץ התחום אבל במקום שהוא מותר להלך אי שרי לטלטל צזריקה שרי נמי לטלטל כי אורחיה ואי אסיר תרוייהו אסירי ויזין דאסר ליה רב הונא לטלטל צאלפים שלו אפילו זריקה נמי אסור וטעמא מפרש ואזיל: ומקשינן לרב הונא ונטלטל צנונא. ואפילו חוץ לאלפים ע"י זריקה דהא קיימא לן מחיזה הנעשית בשבת מחיזה היא צפ"צ (לעיל ב.) ונהי דלחיה לא מצי אזיל כיון דלא שבת באוירה לא הוי ליה כארבע אמות אבל מכל מקום מחיזות נינהו: שמה ימשך אחר חפצו. חוץ לאלפים הלכך גזרינן טלטול צזריקה אטו הילוך: צאלפים מיהם. שהוא מותר להלך בהן וליכא למיגזר בהו משום שמה ימשך אחר חפצו ניטלטל כי אורחיה טלטול גמור וכל שכן זריקה דהא מחיזות מעלייתא נינהו. ומשני כיון דחוץ לאלפים אסור לטלטל אפילו צזריקה משום שמה ימשך אחר חפצו וכל שכן כי אורחיה דהא אין יכול להלך שם וללטלטל מיתסר נמי צאלפים משום דהוי אלפים דליה נפרצינן לחוץ לאלפים דאסירי ליה משום גזרה שמה ימשך דהא אין הפסך ציניהן והויא מחיזה הנפרצת צמלוואה למקום האסור לה: ומטלטל צאלפים. אפילו כי אורחיה וחוץ לאלפים לא אפילו צזריקה: לא כרב נחמן ולא כרב הונא. ומה נפשך אי גזר שמה ימשך אפילו אלפים ניתסרו משום מחיזה הנפרצת למקום האסור לה ואי לא גזר שמה ימשך לטלטל חוץ לאלפים צזריקה: עליה דשמואל. דרב נחמן משמיה דשמואל אמרה: דסניא כוויסי. דלא גזרינן שמה ימשך:

היה

ח א מיי פכ"ו מהל' שבת הלכה ד סמג לאזין סו טוש"ע א"ח סי' שזו סעף ז:

ט ב מיי שס הל' ח סמג שס טוש"ע א"ח סי' תג:

רבינו חננאל

ראסיקאנא, דכולי עלמא מזיד לא והכא בשוגג שלא במקומן פליגי, תנא קמא סבר בשוגג שלא במקומן שרו, ור' נחמיה אמר אפילו בשוגג נמי במקומו אין, שלא במקומו לא. איני והא מדקתני בההוי ר' נחמיה ור' אלעזר בן יעקב אומרים לצולם אסורין עד שיחזרו למקומן שוגגין, מכלל דתנא קמא סבר במזיד נמי שרי. אלא לאו ש"מ תנאי היא ש"מ. אמר רב נחמן אמר שמואל מי [ש]אינו יודע תחום שבת, מהלך אלפים פסיעות בינוניות וזהו תחום שבת. ועוד אמר רב נחמן אמר שמואל שבת בבקעה והקיפוא גוים מחיצה ודאכתיין ואוכפתו ומשאות וכיוצא בהן בשבת, מהלך בה אלפים אמה ומטלטל בבולה על ידי זריקה. רב הונא אמר מהלך בה אלפים אמה דאינון תחומיה, ומטלטל בה בד' אמות. דאע"י דקיפא מחיצה נעשית כאילו נפרצה המחיצה הרביעי' [ב]מלוואה למקום האסור לה שהוא חוץ לתחומי, ואילו היתה ההקפה באלפים אמה או פחות היה מותר לטלטל בבולה, אבל כיון שהיא יתר נעשית כאילו נפרצה במקום האסור לו, ועל ידי זריקה נמי אינו מטלטל גזירה שמה ימשוך אחר חפצו ויצא חוץ לתחומי. ואסיקנא וכן א"ר חייא בר רב כרב הונא. א"ל רב נחמן לרב הונא לא תפלוג עליה דשמואל דאמר מהלך בה אלפים אמה ומטלטל בבולה על ידי זריקה, דהא תנאי כוותיה